

ADAM
VILIJAMS

*Palata rajskog
zadovoljstva*

Drugi deo

Prevela
Olivera Marković

Laguna

Naslov originala

Adam Williams

THE PALACE OF HEAVENLY PLEASURE

Copyright © 2003 by Adam Williams

Translation Copyright © 2009 za srpsko izdanje, LAGUNA

Posvećeno H. H. A., P. D. L. V. i F. R le P. V.

Severoistok Kine 1899. godine

DRUGI DEO

JEDANAESTO POGLAVLJE

*Marširamo za svog cara;
strane đavole ćemo iz Tjencina saterati u more.*

Doktor Erton je bio uzrujan, baš kao i uvek kad se jedna od časnih sestara spremala da pođe u posetu nekom udaljenom selu. Kada su pre nekoliko godina sestra Elena i Katarina prvi put objavile kako nameravaju da nastave sveštenečki posao koji je započeo otac Adolf, Erton je umislio svakojake opasnosti i nudio se da im bude pratnja prilikom tih poseta. Neli je morala da ga podseća koliko bi to bilo neumesno. „Ne želiš valjda da naše drage rimokatoličke kolege pomisle kako spletkariš, spremaš se da im ukradeš vernike i preobратиš ih u prezviterijance“, rekla mu je tom prilikom a onda se ljutito brecnula na njega da se ponaša kao budala. „Uostalom, Elena i Katarina su već mesecima same lutale kineskim seoskim krajevima pre nego što smo mi stigli u Šišan. Zašto bi im trebala tvoja zaštita? To su kršne italijanske seljanke, dragi moj, i na kraju bi verovatno one morale da paze na tebe.“

I dakako, morao je da prizna, časnim sestrama niko nikada nije nudio, iako je bilo katoličkih sela udaljenih i po nekoliko dana jahanja, ugnežđenih na padinama planina krcatih razbojnicima. Otac Adolf je neumorno obilazio parohiju koju je stvorio. Stanovnici su duboko poštovali svetost starog sveštenika a uz to je on posedovao i jezuitske sposobnosti organizacije i

diplomacije. Pridobio je poštovanje čak i nehrišćanskih stanovnika tih udaljenih zaselaka, koji su živeli rame uz rame s njegovim hrišćanima. Doktor se naslušao priča o tome kako je belobradi starac na magarcu sprečio spor oko bunara, kako je mudro kao Solomon rešio porodičnu svađu ili kako je na zadovoljstvo svih strana izgladio generacijama staru, ogorčenu zavadu zbog zemlje.

Otac Adolf je osnovao male crkve u desetak ili više sela i oko hiljadu ljudi preobratio u hrišćane. Za sveštenike je birao ugledne ljude koji su uživali naklonost svoje zajednice, mada su, nakon smrti oca Adolfa, oni retko uspevali da se odbrane od ekstremista ili da suzbiju ogorčenost koja se sasvim prirodno javljala svake godine usled odbijanja hrišćana da plate ono što se tradicionalno obavezno davalo mesnom hramu. Ukoliko je ikakva harmonija opstajala, bilo je to zahvaljujući uspomeni na dobrog starca i njegovom primeru. Doktor je stoga shvatao koliko su značajne redovne posete časnih sestara. One su za ta sela predstavljale sponu sa širom hrišćanskom zajednicom, ali su i obezbeđivale trajnu povezanost sa svetim Adolfom, a to je umirujuće delovalo na seljake, i na hrišćane i na nehrišćane. Dakle, koliko god da je strahovao za njihovu ličnu bezbednost, znao je da im nikako ne bi mogao zabraniti da idu u te posete.

Takođe je shvatao da se ne smeju zanemarivati nedavni izgredi po nekim selima u kojima su nehrišćani spaljivali hrišćanska imanja. Ti izgredi, bilo da su ih podsticali bokseri ili ne, bili su dovoljno ozbiljni da se tamo uputi lokalna vojska sa majorom Linom na čelu i da se sprovede istraga – mada, koliko je on znao, još nijedan počinitelj nije bio kažnjen. Stoga je u ovim nemirnim vremenima bilo još važnije da časne sestre održavaju veze sa svojim vernicima.

„Ipak imam prava da se uzrujavam“, rekao je sestri Eleni koja se smejala dok je tovarila mazgu na svetlosti fenjera, u mrklo doba noći pred samu zoru. Redovnički veo zamenila je prostom seljačkom maramom, a njena punačka figura postala

je još bezobličnija ispod teške postavljene jakne i pantalona. Časne sestre su uobičajile da na putovanjima izvan granica Šišana nose praktičnu kinesku putnu odeću.

„A sada, ponavljam, jeste li spakovali dovoljno hrane za put?“, opet je pitao Erton.

„I ponavljam, jesam. Da. Da. Da. Da. *Mamma mia!* Vi ste poput moje babe. *Carissimo dottore*, videćete. Kad se vratim, biću debela kao ova mazga. Moraćete da me lečite od natečenog stomaka.“

„Dobro“, progundao je doktor. „Valjda znate šta radite. Već ste išli u to selo?“

„Mnogo, mnogo puta“, odgovorila je sestra Elena, naprežući se da zategne uže. „Slušajte. Biću među prijateljima. Nemate razloga da strahujete. U Bašuu me vole. A vole i da im Katarina dođe. Kažu nam dobro došle, dobro došle i daju nam hranu i jako vino. Nemate razloga da brinete.“

„Biće bolje da je tako. Biće bolje da je tako – samo mi nije jasno zašto odbijate da povedete jednog konjušara.“

„Šta će meni jedan *mafu*? Ja sam sestra siromašnih. Nisam dama u otmenoju odeći, tra-la-la. Ah, doktore“, uhvatila je Ertona za ruke, „nemojte toliko brinuti. Štite me naš gospod Isus i dobri otac Adolf koji me uvek gleda s neba.“

Po prvi put se uozbiljila. Doktor je pogledao naniže u obraze rumene poput divlje jabuke i tople smeđe oči usredsređene na njegove; primetio je tragove brige na njenoj gruboj koži, sitne bore u uglovima očiju i linije preko čela. Sestra Elena je izgledala starije od svojih dvadeset osam godina. „Doktore“, rekla je, „ja brinem za vas. Katarina i ja smo primetile da ste se promenili otkad ste se vratili iz Crnih brda. Zašto, doktore? Zašto ste toliko zabrinuti? Ne može biti samo zbog tih nestvarnih boksera. Da nije zbog... gospođice Delamer?“

Erton je pokušao da istragne ruke iz njenih. „Zašto pomi-njete nju?“

„Zbog načina kako je gledate kad mislite da to niko ne primećuje. U vašim očima se vidi – bol“, rekla je jednostavno.

„Kakva besmislica.“

„Ne, doktore, vidimo to i Katarina i ja. U pravu ste što brinete za gospođicu Delamer... gospođici Delamer nije dobro. Poslušajte prostu seljanku. Duša joj je na mukama, a možda tu ima još nečega.“

„Na šta to mislite?“

„Žene vide neke stvari, kao i vi, *dottore*, mislim da vidite i vi, iako biste radije da ne vidite. Ali ona je fina gospođica, doktore, puna ljubavi i života.“ Jače mu je stisnula ruke. „Vi ćete joj pomoći, doktore Erton, kroz ova mračna vremena, zar ne? Sestra Katarina mi kaže da ne govorim ništa. Ali mislim da vi znate kako nešto nije u redu, i te kako nije u redu, i verujem da ćete učiniti ono što je ispravno.“

„Ne znam o čemu vi to – o čemu vi to pričate“, mrmljao je Erton, a brkovi su mu blago podrhtavali.

Pronicljive oči sestre Elene još jedan tren su se zadržale na njegovim. Onda se nasmešila, hitro nagnula napred i ovlaš ga poljubila u obraz. „Hvala vam, doktore. *Grazie*. Vi ste dobar čovek.“ Pustila mu je ruke. „Ah, zbog vas ću zakasniti“, vajkala se, osvrćući se ka ružičastim oblacima koji su se pomaljali iznad krovova, „a danas treba da predem priličan komad puta ako želim da stignem u Bašu pre mraka. Do viđenja, doktore, videćemo se za četiri, možda pet dana. Lao Džao, molim te, otvori kapiju.“

Erton se nakašlja. „Do viđenja, draga moja.“ Obraze mu je oblilo rumenilo a oči mu se ispunile suzama. „Čuvajte se“, doviknuo je. Gledao je kako se topotom udaljava od imanja.

Nije se pomakao s mesta na kome je stajao. Njegov majordom Džang Erhao je zatvorio kapiju i radoznalo ga zagledao u prolazu. Erton je izvukao lulu iz džepa ali nije ni pokušao da je napuni, već je samo vrteo kamiš između prstiju, tupo zagledan u zemlju.

Znao je šta mora da uradi, ali se uvek uzdržavao od svakog delanja. Sestra Elena je bila u pravu: jeste se ponašao nesvojstveno svom karakteru posle onog užasnog iskustva u Crnim brdima. Po prvi put u svom životu nije s Neli podelio ono što je otkrio. Nije se mogao naterati da joj ispriča o sumnjama u vezi sa stanjem Helen Franses – ne, bilo je to mnogo više od sumnje. Doktor je i video je znakove: bila je to činjenica, i ukoliko je to primetio on, ubrzo će primetiti i drugi. Časne sestre su očigledno već nešto naslutile. Mora se suočiti s tim. Devojka je u drugom stanju. Nosi Menersovo dete. *Menersovo dete*. Na tu pomisao, njegov um kao da je pomračila zbunjenost. Njen otac i Tom mogu se vratiti u svako doba. Šta da radi?

A tu su bile i mnogo mračnije sumnje. Bilo je još nečeg u vezi s njom, a to se ne može objasniti jutarnjim mučninama. Njeno bledilo, bezvoljnost, tamni podočnjaci. Mesecima je odbijao da donese očigledan zaključak. Lepo odgojena devojka poput Helen Franses? Kako je to moguće? A ipak, sada ju je sagledao u drugom svetlu – kao ljubavnicu Henrija Menersa, i šta sve nije moguće kad taj čovek umeša svoje prste? A ipak, uprkos Hipokratovoj zakletvi, uprkos ulozi njenog staratelja, on povodom toga nije učinio baš ništa. Na sopstvenu sramotu, spoznao je da se sve vreme nadao kako će ljubavnici sami pronaći rešenje, venčaće se ili prosto pobeći što dalje; da će učiniti bilo šta što bi teret odgovornosti skinulo s njegovih pleća. Kako je samo prezirao sebe. Koliko se samo osećao kao licemer dok je u kapeli držao propoved o dobrom pastiru koji se stara o svom stadu. Po prvi put, živio je u laži. I šta bi samo mandarin rekao da zna? Smejao bi mu se.

A prošlo je nekoliko nedelja. Ljubavnici nisu rešili problem umesto njega. Zapravo, jedva da su se u međuvremenu i videli. Istina, Henri Meners je svraćao na imanje dan-dva nakon povratka iz Crnih brda. Svi su pijuckali čaj onako pritvorno kako to Englezi čine u inostranstvu, Neli je ćaskala, a on je podražavao običaj zbijajući šale od kojih ga je podilazila jeza.

Helen Franses je došla kada su je pozvali i nemo slušala razgovor, a učestvovala je tek toliko što je na pitanja odgovarala sa „da“ ili „ne“. Video je kako Meners pokušava da ulovi njen pogled ili da udesi da ostane nasamo s njom. Osećajući se kao svodnik, doktor je izmislio izgovor da Neli odvuče u kuhinju da bi ljubavnici ostali nasamo – ali kada su se vratili, njih dvoje su sedeli ukočeno kao kipovi: Helen Franses nepomična na stolici visokog naslona dok je Meners, naslonivši bradu na nadlaničcu, piljio u vatru. Nedelju dana nakon Menersovog odlaska, predložio joj je da odjašu do železničkog logora – jahanje bi joj dobro došlo, rekao je – ali je ona samo promrsila da ima posla na odeljenju. Kao da je želela da se povuče u tamu sopstvene duše. Čak je i Neli primetila napetu atmosferu, iako je verovao – a svakako se molio – da nije shvatila uzrok.

Ipak, nešto se moralo učiniti. Devojka je bolesna. Trudna. Ne dao bog, možda planira da oduzme sebi život.

A gde se denula njegova samilost? Zar je toliko zabrinut za privid moralnosti u njihovoj maloj stranoj zajednici da neće prstom mrdnuti da pomogne izgubljenoj duši?

„O, ti licemeru. O, ti fariseju“, prostenjao je i zario lice u ruke. Lula mu je pala na zemlju.

Nešto kasnije, izvadio je maramicu iz džepa, obrisao oči pa izduvao nos. Ispravio je ramena i odlučno se zaputio kroz hodnike i prolaze do ambulante iza opijumskog odeljenja. Pokušao je da otvori vrata. Bila su zaključana. U džepu je uvek držao rezervne ključeve. Nije odmah našao pravi. Gurnuo je vrata da ih otvori i ugledao Helen Franses kako sedi na podu pored prozora. Skinula je kecelju i otkopčala gornji deo haljine. Teško je disala i video je kako joj se grudi ritmično dižu ispod haljine. Ogoljenu pegavu belu ruku mlitavo je opustila pored sebe kao da ne pripada njenom telu. Kosa joj je bila razbarušena a poneka lokna joj je padala preko lica. Zavodljivo se osmehivala. Blistave mačkaste oči hvatale su jutarnje zrake sunca i sijale dobrodošlicom koja ga je podsetila na veselu devojku tek pristiglu u Šišan, tako davno a ipak tako skoro.

„Ah, doktore Ertone“, veselo je uzviknula. „Kako ste samo lukavi. Otkrili ste moju malu tajnu.“

Erton se nagnuo, podigao špric i bacio pogled na praznu ampulu morfijuma. „O, taj divljak“, uzdahnuo je, „divljak. Šta ti je to uradio, sirota devojko?“

Sat vremena pre te iste zore, Fan Jimej je ležala pored Menersa u njegovom paviljonu. Nežno da ga ne probudi, podigla je tešku ruku koja joj je pala na rame i meko je spustila na malje koje su mu prekrivale grudi. Tiho je skliznula kroz zavese i podigla svoju haljinu s tepiha

„Moraš li da ideš tako brzo?“, pitao je Meners kroz zevanje, kao čovek koji se upravo probudio iz dubokog sna.

„Znate šta će mi se desiti ukoliko me zateknu ovde.“

„Ništa ti se neće desiti. Ja ću ih sprečiti.“

„To nije u vašoj moći.“

„Vrlo si lepa, znaš li to?“, rekao je Meners. „Kao vredan porcelan.“

„Drago mi je da ste zadovoljni.“

„Postala si malčice hladna prema meni u poslednje vreme. Takođe, kao porcelan.“

Nije odgovorila, već se usredsredila na vezivanje širokog pojasa oko struka. Kada se spremila, zategla je jednu stranu zavese i zamišljeno sela na krevet. „Dugujete mi isplatu, Ma Na Si sjenšeng.“

„Opet s tim?“, izustio je Meners. „Odbijaš novac i sve moje poklone.“

„Koliko se sećam, Ma Na Si sjenšeng, dogovorili smo se.“

„Sjenšeng. Sjenšeng. Možeš li da budeš malo manje zvanična? Ljubavnici smo, pobogu.“

„Ne, Ma Na Si sjenšeng. Ja sam vaša kurva.“

„Nikada o tebi nisam tako mislio“, tiho je odgovorio Meners.

„Onda ste pogrešili i... uvredili me.“

„O, za boga miloga. Slušaj, ono što tražiš od mene je nemoguće. Taj dečak – ukoliko je tu, a teško mi je da u to poverujem – zaključan je u najstrože čuvanom delu zgrade.“

„Rekla sam vam. Mogu da vas odvedem do mesta gde se nalazi.“

„Pored Žen Žena i njegovih čuvara?“

„Vi ste snalažljivi. Naći ćete način.“

„Devojko draga. Slušaj, najbolje što možeš učiniti – rekao sam ti već sto puta – jeste da ceo slučaj prijaviš vlastima.“

„Onda ćete ga osuditi na trenutnu smrt. Nestaće pre negoli prvi čuvar *jamena* stigne do kapije.“

Meners nasloni glavu na jastuke. „Nakon što spasem njega, šta će biti s tobom?“

„Nije važno šta će biti sa mnom.“

„Nije važno šta će biti s tobom“, ponovio je Meners. „Ma hajde, devojko.“ Posegnuo je za njenim ručnim zglobom. Fan Jimej se okrenula, izgubivši i poslednji delić samokontrole. Crveni pečati ljutine žarili su joj obraze. Oči su vrištale nemim očajanjem. Dugačkim nohtima izgrebala je ružičastu liniju po njegovim grudima. Udarala ga je po rukama i licu. Dahćući, okrenula se od njega i ispravila leđa, iako se još uvek tresla od nemoćnog besa. Crte lica su joj se staložile u belu masku; jedna suza izbrazdala je trag kroz puder na njenom licu. „Ja sam već mrtva“, tek je prošaptala.

„U redu“, rekao je Meners.

„Ma Na Si sjenšeng, ne razumem.“ Okrenula se ka njemu i podozrivo ga posmatrala.

„Rekao sam: u redu. Učiniću to. Pod jednim uslovom.“

„Kojim... uslovom?“ U glasu joj se čuo prezir.

„Da tebe izvučem odavde zajedno s dečakom.“

„To je nemoguće.“

„To je moj uslov.“

„Ne“, rekla je. „Ne. To nije... neophodno.“

„Odvešću te zajedno s dečakom, inače od pogodbe nema ništa.“

„Ne, samo dečaka.“

„Ja ne pregovaram s tobom, draga.“

„Već smo se pogodili. Ja sam... obezbedila svoje usluge. Mnogo puta.“

„Menjam uslove pogodbe.“

„Pripadam majoru Linu.“

Meners joj je poljubio usne. „Ne više.“

„A šta je s vašom ljubavnicom? Crvenokosom devojkom? Onom koju volite? Šta je s njom?“

Meners ju je opet poljubio i obrisao joj suze sa obraza. „Šta s njom?“, prošaputao je.

„Kako ćete to rešiti?“, pitala je.

„Nemam nikakvu ideju“, rekao je na engleskom, a zatim na kineskom: „Napravićemo diverziju.“

„Da“, rekla je zamišljeno. „Diverzija. Odlično. Šta to planirate?“

„Imaj poverenja u mene“, rekao je.

Trenutak kasnije, klimnula je glavom. „Kada?“, pitala je.

„Uskoro“, izustio je. „Danas. Sutra. Budi spremna.“

Fan Jimej se duboko zagledala u njegove oči. Izraz lica joj je smekšao. Drhtavim prstom dodirnula je njegove usne. Zatim se odmakla od njega, spustila se na kolena i naklonila tako da je pundom dodirnula tepih. „*Duosje! Duosje!* Hvala vam, sjenšeng.“

„Nemoj više da mi se obraćaš sa sjenšeng, u redu?“ Meners ju je nežno podigao na noge i poljubio u čelo.

„Da, sjenšeng“, rekla je. „Moram – sada moram da idem.“

Meners ju je pustio. „Čekaj moj poziv“, rekao je, a kada je ona otišla, dodao: „Diverzija? Nek mi je bog u pomoći! Lakše bi mi bilo da svakog dana krijumčarim oružje.“

* * *

„Misliš da nešto spletkare?“ , lenjo je pitala majka Lju. Završila je doručak i pomolila se pred svetilištem. Su Liping joj je dostavila svoj izveštaj i upravo je pozvala Žen Žena u svoj budoar da razmotre dnevna pitanja. Kao po običaju, pripremila je opijuma za jednu-dve lule i sada je bila zaokupljena zagrevanjem kuglice iznad sveće.

Žen Žen je bio obučen u svoju uobičajenu odeću (uniformu Složne pesnice nosio je samo za noćnih napada na hrišćanska sela). Opružio se po krevetu, osećajući glavobolju. Prethodne noći je mnogo popio posle susreta sa savetom Crnih štapova.

„Zašto to kažeš?“ , promrsio je. „On je životinja, kao i svi ostali varvari. Ona je kurva. Jebu se. Šta tu može da bude loše?“

„Oduvek si bio neotesan, dragi moj“, rekla je njegova majka, i spustivši glavu na drveni jastuk prinela lulu ustima. Udahnula je dim i zadovoljno odahnula. „Stvar je u tome što se ne bave samo jebanjem. Mala Su kaže da mnogo razgovaraju.“

„Možda je od onih šmokljana kojima ne može da se digne.“

„Skoro je jednako obdaren kao ti“, rekla je majka Lju, „i prilično ga pošljava.“

„Da? Pa, možda ga uzbuđuje njeno recitovanje poezije. Uvek si govorila da je umetnički nastrojena mala kučka.“

„Ne, mislim da Ma Na Si nije zainteresovan za poeziju. To je zbunjujuće. Šta misliš o čemu bi mogli da raspravljaju toliko usredsređeni?“

„Ako te toliko zanima, odvešću je u kolibu i batinama to izvući iz nje.“

„Biće vremena za to, dragi moj, ali ne još.“

„Ne znam zašto ne kažeš Linu da je varvarin previše prislan s njegovom kurvom. Ako je on prevelika kukavica, ja ću lično ubiti Engleza. A pobrinuću se i za devojkju.“

„Siroti moj Žen Žene. Predugo su ti uskraćivana zadovoljstva. Moraš se naučiti strpljenju i da uvek misliš prvo na posao.“

„Ne razumem kakav ti je to posao da dopuštaš dvojici naših klijenata da nekažnjeno troše naše piliće, i pri tom je jedan od njih varvarin. Isto tako možemo širom da otvorimo vrata, zabijemo sebi štapiće tamjana u guzice i ponudimo sopstvene mirišljave rupe svakome ko bi hteo da ih proba.“

„Kakav šarmantan način izražavanja. Nisam znala da si toliko toga pokupio od svog beskorisnog oca. Tako vulgaran način izražavanja sigurno nisi nasledio od mene. U svakom slučaju, moraš još mnogo toga da naučiš o osnovama poslovanja – čak i ako se sada praviš važan sa svojim bokserima i Crnim štapovima.“

„Pažljivo, majko. Ima stvari s kojima se čak ni ti ne smeš šaliti.“

„Ko se šali? Ponosim se tobom. Mislim da će tvoj sadašnji viši položaj biti odličan za posao – kada dođe vreme.“

„Pa, to vreme će brzo stići, majko. Vrlo, vrlo brzo. Nećemo još dugo podvoditi naše žene divljacima, to je sigurno. Biće mrtvi, svi do jednog.“

„Čak i tvoj dragi mali katamita u susednom sobičku?“

„Deran mi je dozlogrdio. Stalno cmizdri. Već sam odlučio da ga se rešim.“

„Pa, obavi to pažljivo. Neću da mi se zbog toga poremeti posao. Više je nego isplatio ulaganje u njega. Koliko smo samo uzeli od Japanca... Ali to neprestano izvrđavanje je zamorno a našim gostima brzo dosadi čak i naša najegzotičnija roba. Uzmi na primer Đin-laoa. Sada neće ni da takne dečaka, a nekad je o njemu mislio kao o 'breskinom cvetu posle kiše'. Deran je postao beskoristan, dragi.“

„Još nešto ne razumem. Ti i Đin-lao. Zašto toliko vremena provodite nasamo ti i taj matori peder? Da nije toliko nastran, pomislio bih da zaskače tvoje stare kosti. Kakva pomisao! Njegova stara smežurana žaba džara po tvojoj sparušenoj svetlocrvenoj šupljini! Smejuckanje na groblju, ha, draga majko? Kakva užasavajuća ideja.“

Frktao je od smeha, a krevet se tresao pod njim. Majka Lju ga je hladno osmotrila. Dostojanstveno je posegla za drugom kuglicom opijuma i nadnela je nad plamen.

„Pogledaj se samo na šta ličiš, mama. Nikada nisi umela da podneseš šalu, zar ne? Dobro, dobro. Izvinjavam se. Ti i Đin. To je samo poslovni odnos, znam.“

A onda se presamitio od nove provale smeha.

„Sasvim slučajno jeste poslovni odnos“, hladno je progovorila majka Lju, „i to vrlo unosan. Što me je podsetilo. Kada dođe vreme, hoću da poštediš jednog stranca. Iz poslovnih razloga...“

„Je li? A ko bi to bio?“

„Devojka vila-lisica. Ona crvenokosa. Kćerka starog De Falanga.“

„Ona ružna kučka? Ona što se kurvala sa Englezom? To je istrošena roba. Zašto hoćeš nju?“

„Imam vrlo specijalnog klijenta koji se zanima za nju. Zato.“

„Nastavi. Ispričaj mi.“

„Sve ćeš znati kad dođe vreme. Ne brini. Nećeš biti razočaran. Možda ti to čak i pomogne u izgradnji nove karijere.“

„Mogu li prvo da je odvedem u kolibu?“

„Naravno da možeš. Mora biti valjano obučena za posao.“

„U redu, onda. Nabaviću ti je. U međuvremenu, šta hoćeš da uradim s Ma Na Sijem i kučkom Fan?“

Majka Lju je već pušila drugu lulu opijuma. „Kosti mi govore da oni nešto mute. Postoji tu još nešto osim požude. Zašto bi inteligentna devojka poput Fan Jimej toliko rizikovala? Motrićemo na njih još pažljivije. A bilo bi korisno da se neki od tvojih momaka stalno muva tuda. Za svaki slučaj. Umiri brige jedne starice koja je naučila ponešto o preživljavanju u ovom moru tuge. Možeš li toliko da mi učiniš, dragi moj Žen Žene?“

„Naravno“, Žen Žen slegnu ramenima i zevnu.

* * *

„Trebalo je ranije da mi se obratiš“, rekla je Neli.

Helen Franses je mrzovoljno zurila u pod. Veliki drveni sat s klatnom glasno je otkucavao u trpezariji. Iz kuhinje je dopirala prigušena piska – Ah Li je pevao odlomak iz kineske opere dok im je pripremao ručak.

Erton je stajao pored kamina i odbijao dimove iz lule.

„Neli“, zaustio je ali ga je skamenio ženin ljutit pogled.

„Pretpostavljam da si mislila kako ću biti bezosećajna“, nastavila je Neli. „Čini mi se, oduvek si me se pomalo bojala, Helen Franses. Znam da me ne voliš.“

Helen Franses je podigla glavu i pogledala stariju ženu pravo u oči. „Ne treba mi vaše sažaljenje“, rekla je. „Kazala sam vam. Otišla bih još ranije. Samo – samo nisam imala novca. Ako mi date platu za april i maj, mogla bih da odem sledećim vozom.“

„A kuda bi otišla?“

„Zar je to važno?“

„Mislim da će biti važno tvom ocu... i Tomu.“

„Gospođo Erton, znam šta mislite o meni. Hajde da ne produžavamo ovaj neprijatan razgovor. Zamolila sam vašeg muža da mi da moju platu. Učinite mi makar to. Pustite me da odem vozom koji sutra stiže iz Tjencina.“

„Svakog dana očekujemo da stignu tvoj otac i Tom.“

„Zato i želim sutra da napustim Šišan.“

„Želiš da pobegneš?“

Oči Helen Franses su plamtele. „Da, gospođo Erton, ako vam je po volji, želela bih da pobegnem.“

Neli se letimično osvrnula ka svom mužu. Erton nervozno pročisti grlo. „Draga, znaš da to ne možemo dopustiti. Tvoje stanje...“

„Doktore, za svoje stanje sam odgovorna ja lično. Ne treba kriviti nikog drugog. I ne tražim od vas nikakvu pomoć.“